Kuidas oleks Eestis aastas 20 tulesurma vähem?

PROBLEEM

1995 hukkus tules ~200 inimest
2005 hukkus tules ~150 inimest
2020 hukkus tules ~35 inimest

EESMÄRK 2025:

mitte rohkem kui 12 inimest

Eestis juhtub
tulekahjusid sama sageli
kui mujal Põhjamaades.

Aga surmaga
lõppevaid on meil
kolm korda rohkem.

MIKS INIMESED TULES HUKKUVAD?

toas suitsetamine heitunud mees

hooletu kütmine üksik eakas

rikked elektriga igaüks

Süvenesimе tuleõnnetuste ohvrite
ja pääsenute lugudesse – mõistsime,
et meil ei tasu minna inimese
käitumise kallale.

Rein, 66

„Elan nii nagu ise tahan.“

TULEKAHJU RISK	VÄGA KÕRGE
MOTIVATSIOON	MADAL
HARJUMUSED	JUURDUNUD

EESTIS ON HINNANGULISELT 5000+ REINU.
PÄÄSTEAMETI RADARIL ON ca 800 REINU.

TÖÖ

Tööl ei käi. Töövõimetus, pension, toetused.

PERE

Elab üksi. Lahutatud või lesk. Lastega side vähene.

KODU

- Keskne koht on „pesa“
- Palju kola
- Suitsetab toas
- Suitsuandur laest ära võetud (segab elamist)

TERVIS

- Staažikas suitsetaja
- Alkoholisõltuvus või liigtarvitamine
- Depressioon
- Dementsuse märgid
- Liikumisraskused

RISKITAJU

Usub, et tema kodu on ohutu – harjunud ohtliku keskkonnaga.

Usub, et õnnetus juhtub temast olenemata põhjustel.

Reinu eluviis ei ole talle endale probleem – see on probleem teiste jaoks.

Rein, 66

„Elan nii nagu ise tahan.“

Reinu tulesurmast päästmine ei ole võimatu missioon.

Me leiame Reinud üles. Me teame, kes nad on ja kus nad elavad.

Rein lubab meid oma koju.

Rein lubab oma kodu kohandada

(vaid juhul, kui kohandus tema harjumuspärast elu ei sega)

LAHENDUSTE OTSIMINE

„Ela nagu elad, aga ära sisse põle.“

Taipasime, et inimese elu saab kõige kindlamalt päästa tema kodu.

Otsisime soodsaid ja realistlikke lahendusi, kuidas inimese kodu muuta elu päästvaks.

TULESURMAST PÄÄSTEV KÕRGE RISKIGA KODU

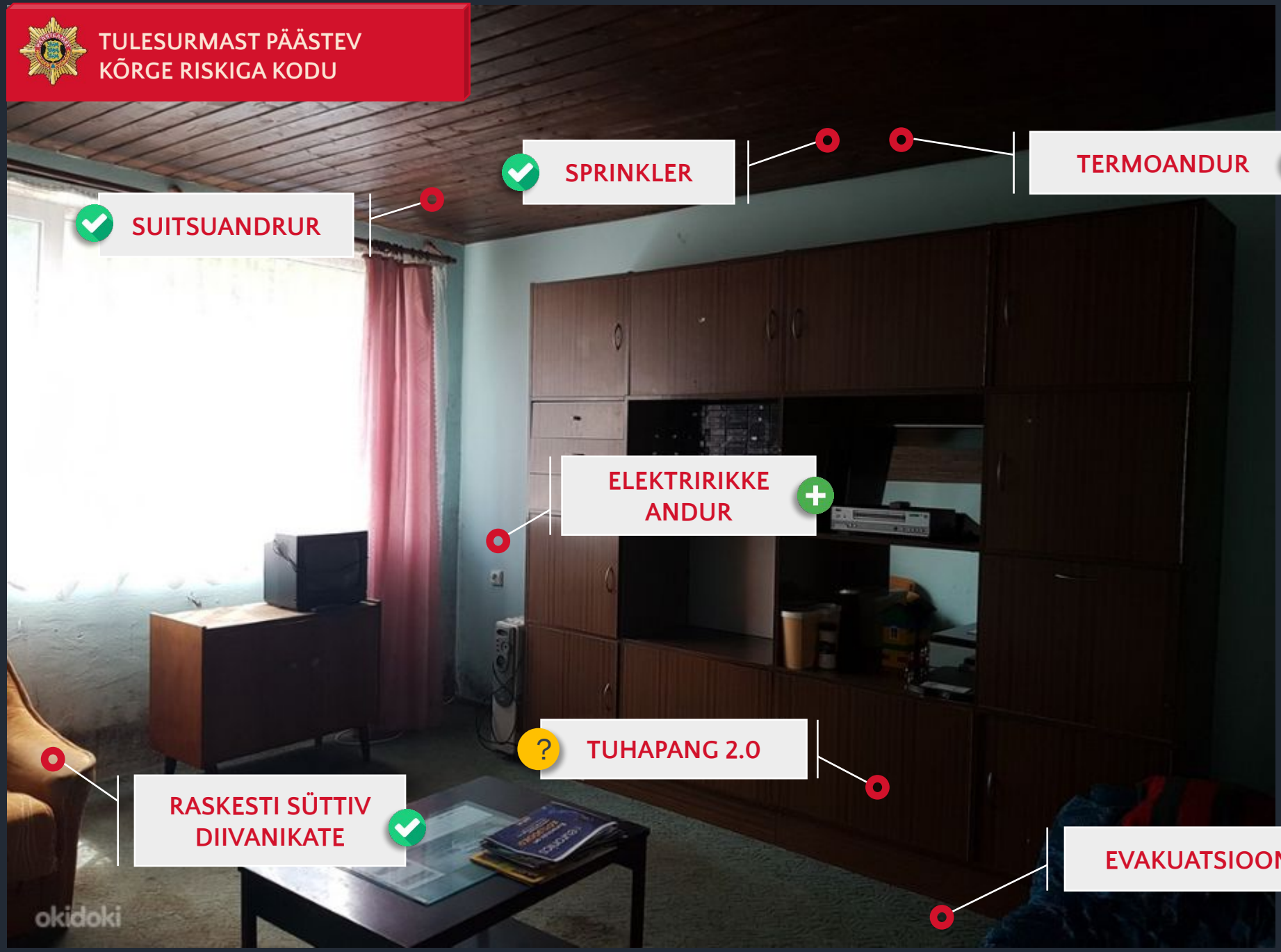

KATSETATUD UUS LAHENDUS 1

PIMEDAS NÄHTAV EVAKUATSIOONITEE

Pimedas ja suitsus kaotab inimene sageli suunataju – jääb oma koju lõksu.

Inimesed alahindavad seda riski
„Ma ei eksi oma kodus ometi ju ära!“

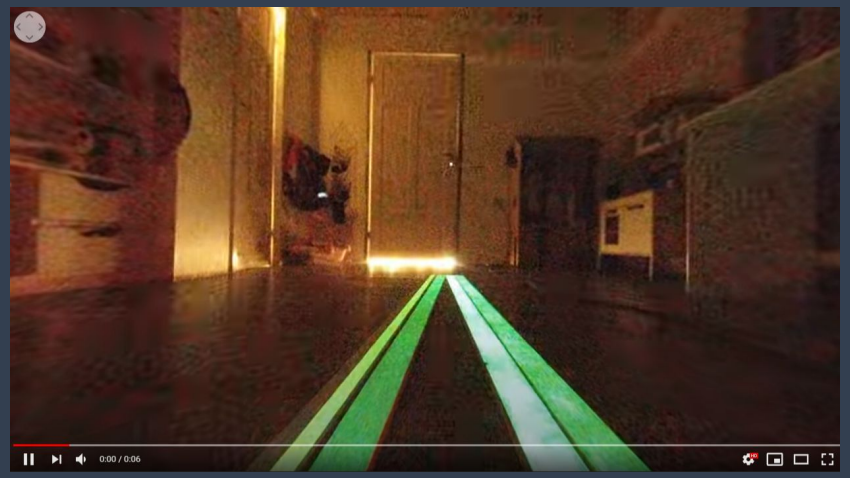

ALUSTASIME KATSETUSTEGA OMA KODUS, ET TESTIDA TURUL OLEVAID TOOTEID.

KODUSE TESTI
LÄBINUD TOOTEID
TESTISIME
SISEKAITSEAKADEEMIA
KONTEINERITES

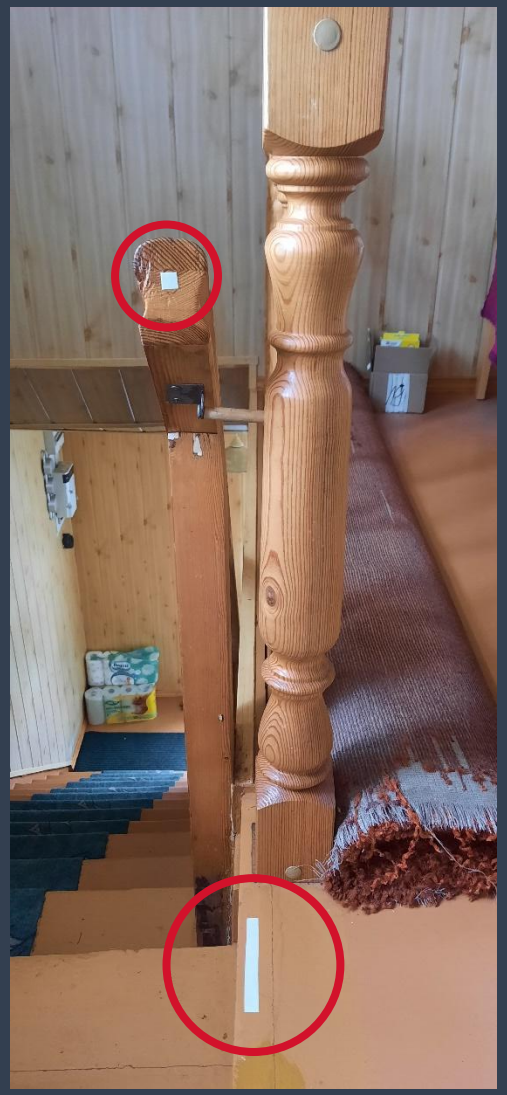

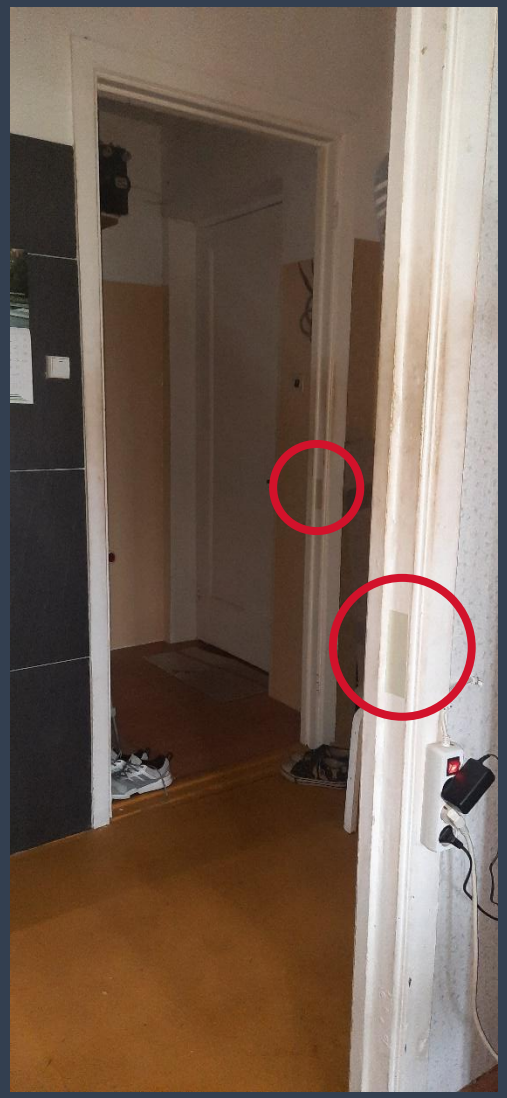

NÄITED KODUSESSE PAIGALDATUD HELENDAVATEST TEIPIDEST.

(Ei leia neid üles pildilt? Väga hea, sest teip peabki valges märkamatu olema)

KATSE OLI EDUKAS

- [x] **Paigaldatav** erinevatele pindadele
  (jääb pinnale kinni, ei tule kergesti ära, ei ole katse lõpuks lahti tulnud)
- [x] **Töötab** nii nagu vaja
  (on pimedas nähtav, sh pikema aja jooksul ja ei sega inimese igapäevast elamist)
- [x] **Püsib alles** katse lõpuni
  (inimene ei ole ise ära võtnud, ei ole koduse kola alla mattunud)
- [x] **Inimene tahab** endale koju alles jätta
  (*„Las need jääda, ärge võtke ära“*)

LISABOONUS
Aitab ära hoida ka kukkumisi

LISABOONUS
Ei vaja elektrit (piisab päeva-valguses t)

LISABOONUS
Igaüks saab seda ise paigaldada, soodne + saadaval ehituspoodides

KATSETATUD UUS LAHENDUS 2

ELEKTRIKILBI
TULEKAHJU ANDUR

Nagu suitsuandur aga elektriohtudele.

MIS ON ELEKTRIKILBI TULEKAHJU ANDUR?

- Prototüüp, mis mõõdab kodu elektrikilbis temperatuuri
- Mõõdab temperatuuri iga 15 sekundi tagant
- Saadab andmebaasi temperatuuri infot iga 10 min tagant
- Reageerib, kui temperatuur tõuseb üle 57C:
  - Annab helisignaaliga ohust märku
  - Saadab SMS

KATSE TULEMUSED ALLES SELGUVAD.

- ? **Töötab** nii nagu vaja
  (registreerib temperatuuri tõusu, annab ohust märku, ei tekita valehäireid)
- ? **Inimene reageerib** andurile
  (kuuleb anduri helisignaali, saab SMS-ist õigesti aru, ei lähe ise kilpi näppima)
- ? **Andur on alles** katse lõpuni
  (inimene ei ole andurit ise ära võtnud)
- ? **Inimene tahab** endale jätta
  (*„Las jääda, ärge võtke ära“*)

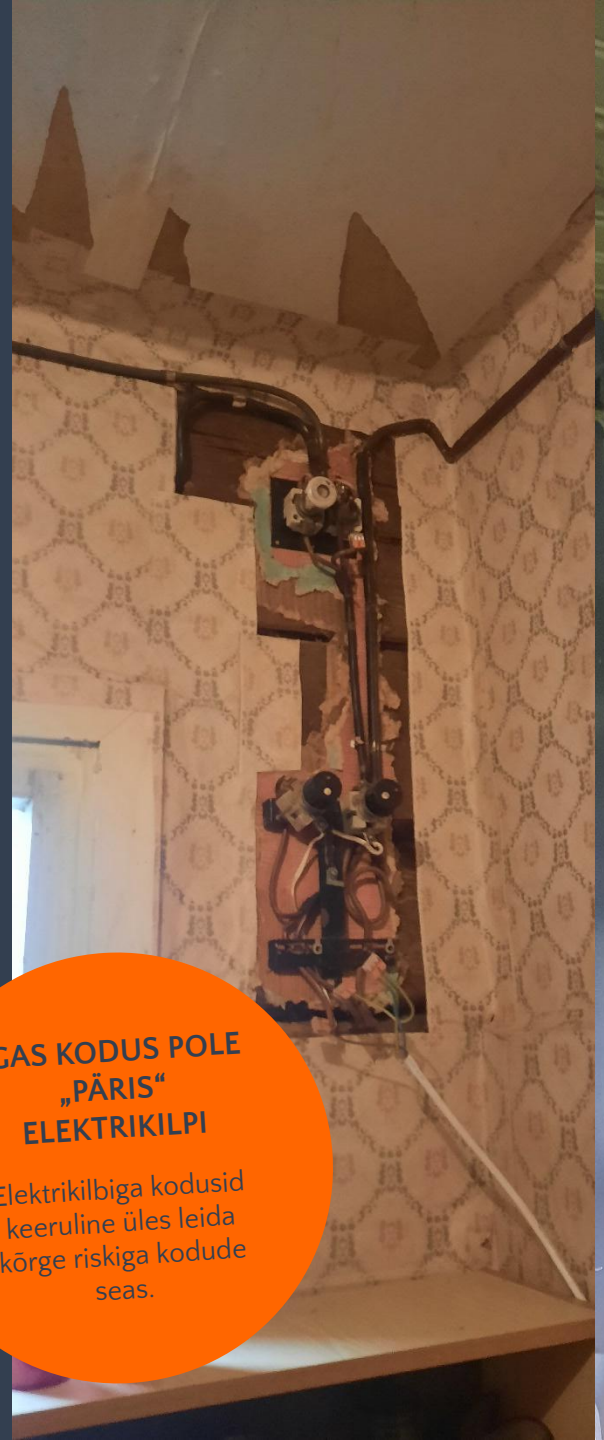

IGAS KODUS POLE „PÄRIS“ ELEKTRIKILPI

Elektrikilbiga kodusid keeruline üles leida kõrge riskiga kodude seas.

KATSED VEEL POOLELI

Vara öelda, kas ja kui hästi lahendus töötab.

KAKS PÕNEVAT LAHENDUSIDEED, MIS EI TEOSTUNUD

Äkki keegi võtab ette ja teeb ära?

NUTIKAS
TUHAPANG 2.0

Inimesed ise leiutavad, sest täna ei ole turul saadaval kasutajakeskset tuhapange (loe: kandilist)

250 000 potentsiaalset klienti Eestis – ärivõimalus, mis ootab realiseerimist

STOVEMANI PROTOTÜÜP

VÄHEMALT ÜKS INIMENE EESTIS ON TEINUD SELLISE TOOTE OMALE ISE (SÕLTUMATA MEIE TIIMI TÖÖST).

SUITSUKONIDE
TAARAPUNKT

Koni saab viia sarnaselt pudelile taarapunkti ja saada vastu raha.

Tekitab hooletul suitsetajal stiimuli oma konidega hoolikamalt ümber käia – anname konile väärtuse.

Ideel pigem keskkonnakaitseline väärtus.

ELU PÄÄSTEV KODU

Kui võtame need lahendused Eestis aktiivselt kasutusele, siis saame 20 tulesurma ära hoitud.

MEESKOND

GRETE ARUMÄE & MARIS UUETOA

Päästeamet

MARI TIKAN & LAURA AABEN

Siseministeerium

TRIINU TÄHT

Sotsiaalministeerium

ANU BLUM

Sotsiaalkindlustusamet

ÜLLE REIDI

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

HENRI KÜLM

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

PRIIT RUUT

Tori Vald

MARGE VISKA

Märjamaa Vald

SUUR AITÄH!

Intervjueeritud inimesed, kes oma tuleõnnetuse kogemust meiega jagasid

SKEEMIPESA POISID
Heigo Mölder
Tanel Kerstna

SAKU PRIITAHTLIKUD PRITSUMEHED
Johannes Paldrok

PÄÄSTEAMETIST

Anne Hein
Aivar Kukk
Mait Lillemaa
Hans Karp
Mait Penjam
Rein Kontus
Raido Mets
Marju Metsaots
Riivo Mölter
Peeter Tigas
Roman Abubikirov
Natalja Lebedeva
Jaanika Loorberg
Janno Vool
Aleksandr Frischer
Mikk Mölder
Villu Ilves
Oleg Morozov

LAHENDUSTE KAASAAITAJAD

Esta Kaal / Tallinna Ülikool
Ave Paavo / Stoveman
Tarmo Sildeberg / TLN Tehnikakõrgkool

Kristo Kaljust / Taltech
Martin Eerme / Taltech
Tarmo Velsker / Taltech
Maarius Kirs / Taltech
Mairo Leier / Taltech

Oliver Mets / Insero OÜ
Lauri Hirvesaar / Cleveron OÜ
Tanel Ainla / Sciencemosaic
Jaak Kivisaar / Semidor OÜ
Aleksandr Udatšnõi / Noxton OÜ
Ranner Viks / Signiti OÜ
Diana Legush / Terviseabi OÜ

Lilja Õunmann
Raivo Hein

MIDA ELEKTRIKILBI ANDURI KATSETEST OLULIST ÕPPISIME?

1. Lahendus on väike, võrdlemisi soodne ja kergesti paigaldatav
2. Odavam lahendus kui tellida kallid elektritööd – hea ajutine riski maandamise lahendus kodule, kus riskid on kõrged
3. Reaalajas on kodul võimalik silma peal hoida nii, et ei teki privaatsuse riivet
4. Temperatuurianduril on veel palju võimalusi, mis meil Eestis on aktiivselt katsetamata